

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa B.G.  
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Rejonowemu [...]  
w O.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 20 maja 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powoda  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]  
z dnia 10 października 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania  
i przyznaje radcy prawnemu A.K-W. od Skarbu Państwa - Sądu  
Apelacyjnego w [...] kwotę 2.700,00 (dwa tysiące siedemset) zł,  
powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem  
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z  
urzędu w postępowaniu kasacyjnym;**

**2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości

lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o trzecią spośród wymienionych przesłanek.

Zdaniem skarżącego, w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki nieważności. Nieważność ta miała wynikać z pozbawienia go możliwości obrony swych praw z uwagi na niedoprowadzenie na posiedzenie Sądu drugiej instancji i niezawiadomienie o odmowie doprowadzenia. Skarżący wskazał również na nieuwzględnienie przez Sąd drugiej instancji nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji z tej samej przyczyny, a nadto wynikającej z pominięcia wniosku dowodowego oraz braku pouczenia o potrzebie złożenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że przewidziane w art. 379 pkt 5 k.p.c. pozbawienie strony możliwości obrony jej praw polega na tym, że strona, na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, nie brała udziału w całym postępowaniu lub jego znacznej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte na następnych rozprawach przed wydaniem wyroku w danej instancji. Ocena zaistnienia takiej sytuacji procesowej dokonywana być powinna w kontekście konkretnych okoliczności sprawy. Chodzi jednak tylko o wypadki rzeczywistego pozbawienia możliwości obrony, którego skutkiem było niedziałanie strony w postępowaniu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt I CZ 73/19, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV CSK 590/17, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2018 r., sygn. akt I CZ 3/18, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2017 r., sygn. akt IV CSK 350/16, nie publ.).

Żaden z tych przypadków nie wystąpił w niniejszej sprawie. Okoliczności przytoczone przez skarżącego nie wskazują na pozbawienie go możliwości obrony swoich praw. Należy przypomnieć, że Sąd pierwszej instancji uznał, że udział powoda w rozprawie nie był konieczny, a powód wyczerpująco przedstawił podstawy faktyczne w pozwie, miał możliwość zgłaszania wniosków dowodowych. Powód został zawiadomiony o terminie rozprawy a Sąd wydał orzeczenie w oparciu

o dowód z dokumentów. Sąd ocenił również, że działaniom powoda nie można przypisać cech nieporadności. W tych okolicznościach nie można zasadnie twierdzić, że skarżący został pozbawiony możliwości rzeczywistego działania w postępowaniu i realizacji swoich uprawnień procesowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że nie ma podstaw do przyjęcia, iż niepoinformowanie powoda o nieuwzględnieniu wniosku o doprowadzenie na jedną rozprawę przed Sądem pierwszej instancji oraz na rozprawę apelacyjną przesadza o spełnieniu przesłanek zastosowania art. 379 pkt 5 k.p.c. Zgodnie z dominującym stanowiskiem judykatury, brak pouczenia strony działającej osobiście przez sąd na podstawie art. 5 k.p.c. i 212 k.p.c. nie prowadzi do nieważności postępowania, lecz może być przyczyną uchybienia procesowego podlegającego ocenie w kategoriach wpływu na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt II CSK 156/17, nie publ. oraz powołane w jego uzasadnieniu wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2007 r., sygn. akt II CSK 286/07, nie publ., z dnia 21 marca 2013 r., sygn. akt II CSK 322/13, nie publ., z dnia 11 października 2013 r., sygn. akt III UK, 139/12, nie publ., z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt I PK 185/13, nie publ., z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt II PZ 14/15, nie publ.).

Należy zauważyć, że powołany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2012 r., wydany w sprawie III CSK 12/12 dotyczył sytuacji szczególnej, w której sprawa została zakończona na pierwszym terminie rozprawy i strona nie miała żadnej możliwości ani przewidzenia takiego zakończenia pierwszej rozprawy, ani przedstawienia swego stanowiska, co wobec przesłuchania w charakterze strony przeciwnika procesowego naruszyło równowagę procesową stron.

Mając powyższe na uwadze nie zachodzi wskazana przez skarżącego nieważność postępowania.

Wobec tego nie można przyjąć, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

aj